

Rechtbank van eerste aanleg Gent, vonnis van 10 april 2014

De rechtbank nam inzage van de stukken, waaronder het hieraan gehecht verzoekschrift, neergelegd ter griffie van deze rechtbank op 26 september 2013.

De verzoekers en hun raadsman werden gehoord tijdens de terechtzittingen van de rechtbank van eerste aanleg te Gent (in raadkamer) van 30 januari 2014, 13 februari 2014 en 27 februari 2014, waarna de debatten gesloten werden.

Ter terechtzitting van 27 maart 2014 werd het gunstig schriftelijk advies van het openbaar ministerie door eerste substituut-procureur des Konings Guy Baesen neergelegd, waarop niet gerepliceerd werd en de zaak in beraad genomen werd.

Relevante feiten en voorwerp van de vordering

De verzoekster heeft de Belgische nationaliteit en de verzoeker heeft de Marokkaanse nationaliteit.

Ze zijn met elkaar gehuwd in Tanger (Marokko) op 12 augustus 2011.

De verzoeker deed op 8 oktober 2012 een aanvraag tot het verkrijgen van een visum op basis van zijn huwelijk met de verzoekster. Deze aanvraag werd op 27 maart 2013 geweigerd door de Dienst Vreemdelingenzaken voornamelijk omwille van het feit dat ze het huwelijk niet wensten te erkennen. Ook de ambtenaar van de burgerlijke stand van de stad Gent weigerde het huwelijk te erkennen. Beide beslissingen verwijzen naar het dossier dat werd aangelegd naar aanleiding van een onderzoek schijnhuwelijk. De klemtoon wordt telkens gelegd op het feit dat dit het vierde huwelijk van de verzoekster betreft, dat er een leeftijdsverschil is van 8 jaar (mevrouw is ouder dan mijnheer) en een aantal tegenstrijdigheden in elkaars verklaringen bij de cel schijnhuwelijken of het consulaat generaal in Casablanca en een aantal onwetendheden over elkaars privéleven.

De verzoekster heeft de volgende huwelijken achter de rug:

- op 10 augustus 1990 huwde ze met E. M. S. die haar in 1998 verstootte;
- op 18 augustus 2001 huwde ze met M. T. maar dit huwelijk werd op 7 januari 2003 bij verstek nietig verklaard;
- ze hertrouwde met M. T. op 13 december 2004, kregen op 1 januari 2008 een gezamenlijk kind (Z. T.) en scheidden uit de echt bij vonnis van 5 mei 2009 (na veroordeling van M. T. voor het toebrengen van slagen en verwondingen aan de verzoekster);
- in 2009 leerde de verzoekster de verzoeker kennen en huwde met hem op 12 augustus 2011 in Tanger.

De verzoeker is inmiddels sinds mei 2013 in België – zij het illegaal – om zich te herenigen met zijn echtgenote. Vanaf dat ogenblik wonen de verzoekers samen aan de [...].

De verzoekers kunnen zich niet vinden in de ongunstige beslissingen en vragen:

- hun huwelijk gesloten te Tanger (Marokko) op 12 augustus 2011 te willen erkennen,
- de ambtenaar van de burgerlijke stand te bevelen over te gaan tot overschrijving van de huwelijksakte conform art. 31 § 1 WIPR,
- de kosten ten laste te leggen van de Belgische staat en deze kosten aan de zijde van de verzoekers te begroten op het rolrecht van 60,00 euro en een rechtsplegingsvergoeding van 1.320,00 euro.

In essentie komt de beoordeling van de hierboven beschreven vordering neer op de al dan niet erkenning van de Marokkaanse huwelijksakte van 12 augustus 2011.

Beoordeling

1. De vordering tot erkenning van de Marokkaanse huwelijksakte

1.1. Het wettelijk kader

Vermits geen multilaterale of bilaterale verdragen van toepassing zijn op de erkenning van de Marokkaanse huwelijksakte is het “gemeen” erkenningsrecht van toepassing zoals opgenomen in het Wetboek voor Internationaal privaatrecht van 2004 (afgekort WIPR).

Artikel 27 §1 WIPR bepaalt dat een buitenlandse authentieke akte in België door alle overheden wordt erkend zonder dat een beroep dient gedaan op enige procedure (erkenning van rechtswege), indien haar rechtsgeldigheid wordt vastgesteld overeenkomstig het krachtens deze wet toepasselijk recht en meer bepaald met inachtneming van de artikelen 18 (wetsontduiking) en 21 WIPR (openbare orde-exceptie). Indien de erkenning geweigerd wordt, kan beroep worden ingesteld bij de rechtbank van

eerste aanleg. In dat geval geldt de procedure zoals beschreven in art. 23 WIPR (zie hierover: H. Storme, "Deel III. De erkenning en uitvoerbaarverklaring van vreemde rechterlijke beslissingen en akten", in J. Erauw en mede-auteurs, Internationaal privaatrecht, Mechelen, Gandiaus, Kluwer, 2009, nr. 215 e.v.).

Om een erkenning te bekomen moet de verzoeker de documenten voorleggen die in art. 24 WIPR worden opgesomd, voor zover zij van toepassing zijn ten aanzien van authentieke akten. In de praktijk zal het gaan om een uitgifte die voldoet aan de voorwaarden nodig voor de echtheid. Daarenboven moet de akte voldoen aan de voorwaarden die volgens het recht van de staat waar ze werd opgesteld nodig zijn voor haar echtheid (art. 27 § 1, 2) en moet de akte rechtsgeldig zijn overeenkomstig het recht dat volgens het Belgisch wetboek op de betrokken rechtsverhouding toepasselijk is.

Dit betekent dat wanneer het om een huwelijksakte gaat de partners voor de grondvoorwaarden om te huwen dienen te voldoen aan het recht van het land waarvan zij de nationaliteit hebben (art. 46 lid 1 WIPR) en moeten zij de vormvereisten van het recht van het land waar het huwelijk werd gesloten in acht genomen hebben (art. 47 § 1 WIPR). Op die manier wordt het conflictenrecht getoetst.

Verder vermeldt art. 27 WIPR uitdrukkelijk dat bij die controle de artikelen 18 en 21 WIPR moeten in acht genomen worden. Er mag met andere woorden geen rekening gehouden worden met feiten en handelingen die als enig doel wetsontduiking hebben. Hier wordt nagegaan of de aanknopng berust op een rechtsfeit of rechtshandeling die niet uitsluitend gekozen werd om het toepasselijk recht te doen veranderen of ook niet geveinsd werd. Bovendien blijft ook de openbare orde-exceptie van toepassing: het door het wetboek aangewezen vreemde recht dat de in de akte vervatte rechtshandeling in principe beheerst, zal daardoor voor de controle van de rechtsgeldigheid conform art. 27 WIPR in bepaalde gevallen moeten vervangen worden door een andere relevante bepaling uit dat vreemde recht of uit het Belgisch recht.

1.2. De rechtbank stelt vast dat:

stuk 1 van de verzoekers is een gelegaliseerde vertaling van hun gelegaliseerde Marokkaanse huwelijksakte; De rechtbank is van oordeel dat de betrokken huwelijksakte qua vorm rechtsgeldig werd opgesteld conform het Marokkaans recht;

er geen discussie kan over bestaan dat de art. 18 en 21 WIPR niet van toepassing zijn: het houdt geen wetsontduiking in om te huwen in Marokko nu de verzoeker de Marokkaanse nationaliteit heeft en de verzoekster van Marokkaanse origine is; van enige noodzakelijke vervanging van de toepasselijke Marokkaanse wetgeving is evenmin sprake nu er geen strijdigheid met de Belgische openbare orde bewezen is.

1.3. De vraag is dan verder of het voormeld huwelijk werd afgesloten mits naleving van de grondvoorwaarden om te huwen volgens de beide nationale wetten van de echtgenoten. De Belgische overheden weigeren de erkenning omdat ze vrezen dat er sprake is van een schijnhuwelijk. Wellicht ook in het Marokkaanse recht (toepasselijk op de verzoeker) maar zeker in het Belgisch recht (toepasselijk op de verzoekster) is het niet toegelaten om een huwelijk te sluiten met een geveinsde toestemming.

De vraag is aldus of het bewijs geleverd wordt dat er sprake is van veinzing. In het Belgisch recht is een bijzondere bepaling voorzien in art. 146bis B.W. ter sanctionering van veinzing in het geval dat het huwelijk kennelijk niet werd afgesloten met de bedoeling een duurzame leefgemeenschap tot stand te brengen tussen de verzoekers, maar enkel het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel dat is verbonden aan de staat van gehuwde.

Aangezien de intentie van partijen nooit met absolute zekerheid te achterhalen is, wordt vereist dat de bewijsmiddelen een decisief karakter hebben en dat er een eenduidig vermoeden bestaat dat niet wordt tegengesproken. Het komt er met andere woorden op aan een geheel van omstandigheden aan te duiden dat met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid aangeeft dat het huwelijk werd afgewend van zijn normale intentie en er dus wel degelijk sprake is van een schijnhuwelijk doordat partijen, of één van hen, enkel op het oog hadden een constructie op te zetten om een materiële zekerheid of voordelen te verschaffen (zie o.m. Gent 24 februari 2005, NjW 2005, 1172; Gent 16 juni 2005, Tijdschrift@ipr.be 2006, afl. 3, 42 e.v.).

De rechtbank houdt bij haar beoordeling zowel rekening met feitelijke elementen van voor en tijdens het huwelijk alsook met hun samenwonen.

Hierboven werden reeds summier de feitelijke elementen beschreven waarop de ambtenaar van de burgerlijke stand van de stad Gent en de FOD Binnenlandse Zaken, dienst vreemdelingenzaken zich hebben gebaseerd om de erkenning van het huwelijk te weigeren.

Het staat vast dat er inderdaad enkele tegenstrijdigheden zijn in de verklaringen van deze verzoekers, maar deze zijn voor deze rechtbank niet doorslaggevend gelet op de andere elementen van het dossier. Zo blijkt immers uit de stukken van de verzoekers en de gegevens van het dossier dat:

- het feit dat de verzoekster meermaals gehuwd geweest is op zich niet doorslaggevend is: de rechtsgeldigheid van deze voorgaande huwelijken staat hier niet ter beoordeling. Het eerste huwelijk duurde van 1990 tot 1998 en de verzoekster werd door deze echtgenoot verstoten. Verder is de verzoekster een tweede keer en een derde keer met dezelfde man gehuwd geweest onder druk van de beide families (nadat het eerdere huwelijk met deze man bij verstek nietig werd verklaard) en heeft deze man (met wie ze een kind heeft) haar slagen toegediend tijdens haar zwangerschap en haar belaagd (hij werd hiervoor veroordeeld bij vonnis van de correctionele rechtbank te Gent van 7 mei 2008, stuk 16 verzoekers) zodat de verzoekster niet anders meer kon dan te scheiden van deze man (zie echtscheidingsvonnis van 5 mei 2009, stuk 18 verzoekers). Met deze elementen toont de verzoekster aan dat haar verhaal van een gedwongen en door de familie gearrangeerde huwelijken geloofwaardig is. Dat de verzoekster veel gedaan heeft voor haar familie en telkens op aansturen van haar familie blijkt onder meer ook uit het feit dat ze de 2 kinderen van haar zus geadopteerd heeft en deze ook opgevoed heeft. De anonieme aangiftes van schijnhuwelijk die in dit dossier gebeurd zijn, zijn in die zin ook met de nodige omzichtigheid te benaderen. De vorige echtgenoot van de verzoekster is er immers in het verleden ook niet voor teruggedeinsd om de verzoekster te belagen;
- het leeftijdsverschil tussen de verzoekers van 8 jaar (mevrouw is ouder dan mijnheer) op zich genomen geen voldoende reden is om te spreken van een schijnhuwelijk;
- de partijen inmiddels bijna 3 jaar gehuwd zijn en de verzoeker sedert mei 2013 (zij het illegaal) bij de verzoekster inwoont aan de [...];
- de verzoeker na het huwelijk nog naar België gekomen is van 4 oktober 2011 tot 23 oktober 2011 (via Gosselies), van 3 december 2011 tot 9 december 2011 (via Brussel) en na 1 mei 2013 in België gebleven is, zoals blijkt uit zijn visa- stempels in zijn paspoort (stuk 7 verzoekers);
- de verzoekster van 26 april 2012 tot 2 mei 2012 een ticket geboekt heeft naar Marokko, maar in België moest blijven wegens de ziekte van haar moeder (stuk 8 verzoekers);
- de partijen foto's kunnen voorleggen van een huwelijksplechtigheid in Marokko;
- er in België een huwelijksfeest is gehouden op 15 oktober 2011 (wat kan kloppen want dit stemt overeen met de stempels in het paspoort van de verzoeker en blijkt uit de getuigenverklaring van onder meer F. K.); van dit feest in België (in traditionele klederdracht) liggen ook foto's voor (stuk 21 verzoekers);
- de verzoekster facturen kan voorleggen waaruit talrijke telefoongesprekken blijken met zowel een vast als een mobiel nummer in Marokko (periodes september 2011, maart 2012, april 2012, mei 2012, juli 2012, september-oktober 2012, stuk 20 verzoekers);
- de verzoeker aantoont wel degelijk werkzaam te zijn (geweest) bij [...] in Marokko (zie stuk 26 verzoekers, datum indiensttreding is 19 mei 2010 en de voorgelegde loonfiche dateert van januari 2013) en de verzoeker in elk geval niet om financiële redenen naar België wenst te komen: hij had/heeft een degelijke en goede broodwinning.

Zoals terecht gesteld in het advies van de procureur des Konings kennen de verzoekers elkaar al sedert 2009 en zijn ze pas in 2011 gehuwd wat er deze keer op wijst dat de verzoekster zich niet hals over kop in een nieuw avontuur heeft gestort maar een bewuste en weloverwogen, maar vooral zelf genomen, keuze heeft gemaakt.

Uiteraard brengt het huidig huwelijk een verblijfsrechtelijk voordeel mee voor de verzoeker maar uit al de hogergenoemde gegevens kan geenszins worden afgeleid dat het huwelijk van de verzoekers kennelijk niet zou zijn gericht op het tot stand brengen van een duurzame leefgemeenschap tussen hen, maar enkel op het verkrijgen van een materieel voordeel voor de verzoeker, verbonden aan zijn statuut van gehuwde.

De duurzame levensgemeenschap zal voornamelijk moeten blijken uit het samenleven van betrokkenen. Een toets van dit samenleven was tot op heden niet echt mogelijk.

Enig doorslaggevend bewijs van veinzing ligt niet voor, zodat de erkenning van voormelde Marokkaanse huwelijksakte zich opdringt. De erkenning door deze rechtbank heeft tot gevolg dat de ambtenaar van de burgerlijke stand te Gent zal moeten overgaan tot overschrijving en inschrijving van het bewuste huwelijk in de registers van de burgerlijke stand enerzijds en in het bevolkings- en vreemdelingenregister anderzijds.

2. De gerechtskosten

De verzoekers vragen om de kosten ten laste te leggen van de Belgische staat en begroten deze kosten aan hun zijde op het rolrecht van 60,00 euro en een rechtsplegingsvergoeding van 1.320,00 euro.

Het huidige verzoek wordt behandeld op eenzijdig verzoekschrift en doet geen geschil ontstaan waarbij de ene partij in het gelijk wordt gesteld en de andere partij in het ongelijk wordt gesteld in de zin van art. 1017, eerste lid, Ger. W.. De Belgische Staat is zelfs geen partij in het huidige geding. De eisers op eenzijdig verzoekschrift hebben geen recht op een rechtsplegingvergoeding vanwege de afwezige tegenpartij (zie hierover ook: L. Samoy en V. Sagaert, 'De wet van 21 april 2007 betreffende de verhaalbaarheid van kosten en erelonen van een advocaat', R.W. 2007-08, 684-685; J.F. Van Drooghenbroeck en B. De Coninck, 'La loi du 21 avril 2007', J.T. 2008, 47-48).

OP DEZE GRONDEN,

DE RECHTBANK,

met inachtneming van:

- artikel 2 van de wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken
- artikelen 1025 tot en met 1034 Ger. W.
- artikelen 18, 21, 27 en 31 WIPR

verklaart het verzoek van de verzoekers tot erkenning ontvankelijk en gegrond als volgt.

ERKENT de huwelijksakte, opgesteld te Tanger (Marokko) op 12 augustus 2011 (geconsigneerd onder n° [...] folio [...] onder n° [...] op 19 augustus 2011) waarin het huwelijk tussen de verzoekers wordt afgesloten.

Laat de kosten van deze eenzijdige procedure ten laste van de verzoekers en begroot deze kosten op € 60,00 rolrecht.

Aldus, in tegenwoordigheid van Guy Baesen, eerste substituut-procureur des Konings, behandeld in raadkamer en uitgesproken in openbare terechtzitting van de derde burgerlijke kamer van de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent op tien april tweeduizend veertien. Heeft de zaak volledig behandeld en erover geoordeeld: alleenrecht-sprekend rechter Katja Jansegers, bijgestaan door griffier Els Bogaert.